

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre ————— 6 korona — fillér.
 Félévre ————— 3 " —
 Negyedévre ————— 1 " 50 "
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
 Egyes szám ára 20 fillér.

Felolvasó szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)
 Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.
 Nyitlitter sora 40 fillér.
 A lap megjelenik minden szerdán.

Éljen a keresztény Magyarország!

Elérkezett a nagy nap reggele. Hosánát zeng ma minden magyar szív. Az öröm hangjai törnek elő az ajkakon. Magasztosabb ünnepet még soha nem ült Magyarország! . . . Az ezeréves honfoglalás emléke a második helyet foglalja el mellette. Az elsőség ezt a napot illeti, melyet a keresztény magyar állam megalkotásának, a magyar királyságnak, a magyar koronának kilenczszázados jubileumára szentelünk.

Ezer évvel ezelőtt földet, kilencz századdal előbb eget nyert a magyar. Honfoglaló volt mindkét esetben . . . Melyik magasztosabb? . . . Szédtítő gondolat, melyhez a fenséges eszmék egész láncolata fűződik.

Ezer évvel ezelőtt egy vad, szilaj nép, melynek nem volt hazája, ahol lehajtsa a fejét, megindult hódító útjára, dulva, rabolva végig tombolt mindenben, megremegtette a világot, mely Isten ostorát sejtette benne. Kiuzte hazájokból a békés lakókat, rabigába hajtotta országuk polgárait.

Kilencz századdal előbb erkölcsében megneemesülve mint polgáriasult nép lép a világ elé. Bölcseségével egy nagy fia államot alkotott, évezredekre rakván le fenmaradásának szilárd fundamentumát. A harczi szablyát hüvelyébe zárva, kezében királyi pálczával osztja a béke és boldogság áldásait.

Ezer évvel ezelőtt rém volt, kilencz századdal előbb védő bástyája lett Magyarország a civilizált nemzeteknek. Akkor pogány, most az államokat fentartó hitnek, a kereszténységnek hordnoka és hirdetője. Akkor vért szomjazott, most Krisztus vérével kiengesztelte az ősök bűneit. Akkor rendezetlen horda minden létalap nélkül, melyre gyűlöletes szemmel tekintettek a vén Európa népei, most az államalkotó mély bölcseségével szervezett királyság, a szomszéd nemzetek bizalmának és tiszteletének méltó várományosa.

Nincs ennek az országnak történetében oly kimagasló pont, melynek nagyobb önérzettel és büszkeséggel állithatna szívében emléket a magyar, mint annak a fenséges mozzanatnak, midőn első királya fejére tette az Krisztus helytartójától nyert apostoli koronát.

Ez volt az évszázadokra szóló biztosíték, hogy Magyarország élni fog, hogy fel fogja magát küzdeni a kulturának azon magaslatára, melyen mint egyenrangú állam jelenhetik meg a művelt nyugati népek sorában.

Isten is úgy akarta, ez bekövetkezett. Égi nemtőt rendelt oldala mellé, erősebbet az angyaloknál, — azoknak királynéját választotta ki. Ilyen védelem mellett nem kell félni a pokol ezer hadától. Az ő oltalmába ajánlotta fel első királyunk az újjászervezett nemzetet.

Ezért hódolunk ma. — Nagy-Boldogasszony napján a kilenczszázados keresztény Magyarország emlékének, ezért tör fel ezen a napon buzgó ima minden magyar szívből, hogy égi pátrónánk ennek a sokat sujtott, de küzdelmeiből mindig diadallal felkelt nemzetnek a jövőben is oltalmazója, gyámola legyen.

Azonban az újabb időben fordult egy nagyot a világ kereke. A régi kerékvágásból kizökkent Magyarország is. Ma oly szelek fujnak, hogy érintésekre sivár lett a szív, szentélyének drága kincseit rozsdá marta meg. A régi áhitat, a vallásos buzgalomnak eget kérő lángjai nagyon sok belből elhamvadtak már. A politikai torzsalkodás megzavarta az egyensúlyt, az istentelenség mezejébe öltözött agitáció elcsavarta sok ember fejét. Hány műveletlen, durva lélek van, mely gunymesolylyal kíséri a legszentebb dolgokat. Csak akkor rendül meg, midőn a csapások sulya alatt roskadozni kezd, akkor látja be, hogy mégis nem ő a világon a leghatalmasabb, nem ő az egyedüli ur, mint az atheismus igéi hirdetik.

Amint kicsinyben látjuk ezt egyeseknél, úgy van az államok életében is. Hányszor láttuk, hogy harczra keltek az egyház ellen, hányszor láttuk, hogy határaik közül száműzték a mindenség Urát. Isten azonban nem távozott el. Megsuhogtatta felettök sujtoló kezét, nem egyszer kitörölte őket az élők sorából, más nemzeteknek adva át az uralmat, melyek erkölcsben nemesebbek, érzelmeikben gyöngédebbek, vallásosabbak valának. Akik tudták és elismerték, hogy a földi nagyságoknál van odafent egy sokkal erősebb, ki az évszázadok folyása s az emberek milliói felett egyetlen szavával rendelkezik.

Intő és elrettentő példa lehet az élő nemzetekre a történelem. Forgassuk meg lapjait, s megfagunk győződni, hogy amely államban a vallásatlanság magvai vertek gyökeret, azoknak elébb utóbb pusztulni kellett, hogy romjaikon egészségesebb átalakulások történhessenek.

Sajnos, nemzetünk pár évtized óta oly lejtőn halad, melyen emelkedni nem, csak sülyedni lehet. A hitbeli megrázkódtatásokat sinyli a morál, az erkölcstelen és nem tiszta kezű gazdálkodást érzi a társadalom minden rétege. Száműzték a vallásosságot, a pusztulás jelei mulatkoznak mindenütt. Az ezeréves Magyarország kórágynon fekszik! . . . Vajjon lesz-e beteg testének gondos orvosa? . . . Adja Isten, hogy a kereszténység tizedik százada gyógyírt hozzon a sajgó sebekre, s mentse meg attól az örvénytől, melyet gonosz kezek ástak számára.

Ezt kívánjuk, — ezt kiáltja velünk a mai napon minden honszerelemtől lángoló kebel: Éljen a keresztény Magyarország! . . .

Dr. Steiner Fülöp.

Gyászbaborult az ősi koronázó város, Székesfehérvár. A jubiláris ünnepségek fényét gyászpompa váltotta fel, az öröm szomorúságra változott. Az egész város örömmel nézett azon fényes nap elé, melyet nagynevű püspöke, Steiner Fülöp készített számára. Isten bölcsesége másként rendelkezett, akarata előtt meg kell hajolnunk. A püspök meghalt, a székesfehérvári jubileumnak vége. Egy héttel ezelőtt még duzzadt az életerőtől. Hatalmas, athletai alak, egy félszázad nézett ki belőle. Senki sem sejtette, mily gyorsan és váratlanul ragadja el a halál a tettek mezejéről.

A püspöki karnak disze volt, telve nemes ambícióval. Bölcsesége, magas műveltsége, tapintata és az a határozott vonás, mely jellemét kidomborította, annak színt és erőt kölcsönözött, vezéralakká praedestinálták. Legelső volt az elsők között, midőn az egyház, a haza ügye vagy a közérdekek forogtak kockán. Elvei mellett rendületlenül kitartott, s minden nemes eszközt felhasználott, hogy azoknak érvényt szerezzen. Ez tette nevét tiszteletreméltóvá, de egyuttal a liberális táborban sok ellenséget szerzett neki.

Méltán áll gyászruhát öltve ravatala mellett egész Magyarország. Akit sirat, a nemzetnek nagy fia, büszkesége volt, — oly kiváló alak, minőkkel ritkán dicsekedhetünk. A nagynevű püspök életrajza a következő:

A székesfehérvári püspökök sorában mint tizenharmadik foglalta el a Mária Terézia által 1777-ben alapított püspöki széket. Előkelő olasz családból származott, mely 1808-ban költözött Magyarországra és Budapesten telepedett le. A család eredeti „Della Pietra“ olasz nevét 1815—1816 táján a hasonló jelentésű német névvel: „Steiner“-rel cserélte fel, Pest akkoriban teljesen német lévén. A család azonban azóta nyelvében és érzelmeiben gyökeresen megmagyarosodott, de megtartotta az olaszt jellemző két kitűnő sajátosságot: a vallásos buzgalmat, valamint a művészetek és tudományok iránti előszeretettét. E két kiváló tulajdonság jellemezte a püspököt, ez jelölte ki élete pályáját.

Dr. Steiner Fülöp 1839. április 28-án született Fehéregyházán, Sopronmegyében, hova szülei Pestről átköltöztek. Vagyonos szülei a korán nyilatkozó kitűnő szellemi tehetségekkel megáldott fiút a tudományos pályára szánták. Steiner, ki az atyai háznál is gondos nevelésben részesült, középiskolai tanulmányait Veszprémben kezdte s kitűnő sikerrel Győrben folytatta, hol bevégezvén a főgimnázium osztályait, Simor János, akkori győri püspök által a papnövendébe vétetett fel és mint papnövendék végezte 1856-ban a filozófiát Győrött. Az akkori püspök, később Magyarország hercegprímása, felismervén Steinernek, ki mindig első volt osztályában, kiváló tehetségeit, theologiai tanulmányai folytatására a bécsi egyetemre, a Pázmáneumba küldötte. Steiner itt is a legkitűnőbb tanulók közé tartozott és mindjárt a tanfolyam befejeztével letette az első hittudományi szigorlatot, majd 1863. július 25-én Simor János által áldozárrá szenteltetett. Lelkészi pályáját fölszentelése után azonnal megkezdte Mosonyban, mint káplán, de két hónap múlva már visszahívták Győrbe, hol a kisebb papnevelő intézetben lett praefectus és spiritualis. E közben a theologiai többi szigorlatokat egymásután letévén, a bécsi egyetemen hittudorrrá avatott. Püspöke 1867-ben kinevezte a győri nagyobb papnövendéhez az alapvető hittan és egyháztörténelem rendes tanárává és ugyanezen évben báró Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszter hitszónokká nevezte ki az újból szervezett győri kir. jogakadémiához, melynek akkor dr. Hajnik Imre, a budapesti egyetem későbbi rectora, volt az igazgatója. E közben dr. Steinert több kitüntetés érte. 1868-ban kineveztetett császári és királyi udvari káplánnak és meghivatott a bécsi Szent Ágostonról nevezett felső papképző intézethez magyar tanulmányi felügyelőnek, mely állását közel tizennégy éven át töltötte be. 1873-ban győri szentszéki ülnök lett, 1879-ben pedig a pápai tiszteletbeli kamarás címet nyerte. 1882-ig működött a monarchia legelső papnevelő intézeténél, midőn Lipovniczky István nagyváradi püspök ajánlatára nagyváradi „Canonicus theologus“ neveztetett ki és mint ilyen a nagyváradi papnövendé igazgatója és a lelképás-

torkodás tanára lett s egyszersmind az agg papok intézetének elöljárói tisztségével bízott meg. Első dolga volt itt újjászervezni a szemináriumi egyházirodalmi iskolát, a melylyel különösen a nem magyar ajku növendékekre magyarosítási szellemet árasztott. 1883-ban elnyerte a Boldogságos Szűzről nevezett savniki apát címet, a pápa pedig kinevezte házi praelatusává. Szeretetreméltó modora, határtalan jószívűsége, a mely javadalmát fölemésztette, különösen igazságszeretete által a nagyváradi kispapok ragaszkodását annyira megnyerte, hogy sirva vettek bucsut rektoruktól, a kit 1886-ban a Szent-István-Társulat Tárkányi Béla helyére egyhangulag alelnökévé választott meg és így Steinernek lakását Budapestre kellett áttennie. De azért továbbra is a nagyváradiaké maradt, mert kanonoki fizetéséből alig hozott valamit Budapestre, otthagya évenként a nagyváradi Szent-Vincent-árvaintézetnek, a mely sok ezer forintjába került, míg ő maga igen szerény háztartást vitt Budapesten, a hol szintén sok segélyre szoruló szegény áldja jószívűségét.

Mint a Szent-István-társulat alelnöke, buzgó tevékenységet szentelt a társulat ügyeinek, melyek az ő vezetése alatt igen sokat emelkedtek. Az ő kezdeményezésére fogott hozzá a társulat a diszművek kiadásához, melyet a nagyhirű „Fabiola“-val nyitottak meg.

Dr. Steiner, mint egyházi szónok is nagy hirben állt. Alapos theologiai képzettségén kívül széles körű általános ismeretei, a társadalmi életben szerzett tapasztalatai nagy segítségére voltak szónoklatai megszerkesztésénél, melyek a mélyelműség és a forma iránti finom érzék nyomait viselték magukon. Oly zamatot magyarsággal beszélt, hogy a hallgató csudálkozva gondolt arra, hogy e jeles magyar szónok ereiben olasz vér csörgedez. A fővárosban mint szónok Budán Szent Istvánról mondott beszédével vonta magára a főváros polgárságának figyelmét.

Sok éven át gyóntatója volt József főherceg családjának s a vallásos érzelmű főhercegi család tagjainak különös kegyét élvezte. E körülmény szolgált különösen arra, hogy a székesfehérvári püspöki széket,

TÁRCZA.

Egy pályamunka.

„A nevelés-tanítás sikeréhez okvetlenül szükséges iskolai fogyelem mikép érhető el s mikép tartható fenn?“

Jelige: A gyermeket csak a szeretet nevelheti.

b. Eötvös József.

Az iskolai életnek egyik legfontosabb problémája a fegyelemtartás. Enélkül a legjobb rendszernek, a legjobb tanodának eredménye is lehetetlenné válik; „míg a jó fegyelem mondja Diesterweg, többet ér a jó tanításnál.“ És Komjáthy szerint „kit gyermekkorában nem szoktattak a fegyelemhez, nem tanítottak meg engedelmeskedni, az férfi korában sem fog elismerni semmiféle felsőbbiséget. Nem lesz előtte szent semmiféle tekintély, sem törvény, de még a becsület sem.“

*) A n.-károlyi róm. kath. eszteromi körület f. 6. június 7-ik tanítói kör-gyűlésén 30 koronával jutalmazott pályamű. Irta: *Holczinger István*, n.-károlyi tanító.

És nem esalódom talán, ha kimondom, hogy a fegyelemtartás egy tanítási fokon sem kíván nagyobb tapintatot; helyes alkalmazása nagyobb megfontoltságot; a tanítóközé higgadtabb vérmérsékletet; az önuralomnak, hogy úgy mondjam, keresztényiebb gyakorlását, mint épen az elemi iskolákban. Ha a tanítás körül a fegyelemtartás nehézségeiről beszélni lehet, akkor arról, azt hiszem, főleg és kiválóan az elemi fokon lehet szó.

Nézzük csak, minden magyarázat és bizonyítgatás mellőzésével, azt az anyagot, azt a — engedelmet a kifejezésért, — nyers tömeget, melynek kipallérozása reánk bízott s melynek legtöbb népiskolánál 90%-ára bizony bizony ráillik az elébb leírtam erősebb kifejezés. A szülői házból nem hoz magával egyebet a testénél legtöbbször minden erkölcsi tartalom nélkül. Vagy ha van is ebből benne valami, durvább mint a szobrász kezébe került márvány darab, melyből esetleg egy magasabb eszmét kifejező alakot kell kiformálnia.

És csakugyan nagy hasonlatosság is van a tanító és a szobrász munkája közt. De én a mienket még nehezebbnek tartom.

Az a nyers kő ugyanis a szobrász minden kalapács ütésének, minden véső nyomásának ugy enged, amint a művész akarja; mi ellenben avval az eleven tömeggel de hány-szor vallunk kudarcot!

Azért állítom és ismétlem újból, hogy a fegyelemtartás egy tanítási fokon sem nehezebb, mint épen minálunk. Nehezebb annyival is; mert a fegyelmelés tudományát el-vagy megtanulni akár könyvből, akár másoktól, nem lehet; önmagunkból nő az ki, saját tapasztalatunkból, önhibánkából és tévedéseinkből tanulva, tehát önmagunkon okulva érlelődik az meg bennünk. Mert hiszen majd minden gyermeknek — pedig a népiskolák általában tulzsufoltak — egyediségét, természetét jóformán ki kell előbb ismernünk, hogy a helyes utat-módot el-találjuk.

Általános szabályai lehetnek, amint hogy vannak is, a fegyelmelésnek, mint majd érkezésem folyamán azokra rámutatni szerencsém lesz, de helyesen, sikeresen csak a tanító fegyelmel, aki esetről-esetre figyelembe veszi nemcsak az osztály, de lehetőleg az egyesek sokoldalú lelkiállapotát, jellemét, szóval természetét is.

dára vonatkozólag kimondotta a közgyűlés, hogy tekintettel a pénztár állapotára, a kettős óvoda építését elejti s most csak egy egyes óvodát épít azon a telken, melyet a közelebb összehívandó rendkívüli közgyűlés e célra meg fog vásárolni.

Biky Károly ev. ref. esperes-lelkésznek a kért 1200 kor. személy pótlékot megadták. Fizetésjavítást kapott *Léber Antal* főerdész is, kinek összes jövedelmét 3600 koronára emelte fel a közgyűlés. *Jaskovics Ferencz* dalegyleti alelnök azon kérelmét, hogy a dalünnepély alkalmával fizetett 100 korona díj engedtesse el, elutasította a közgyűlés.

Fazekas József és társai városi adóbeszűsőknek, kik — *Fejes* képviselő szerint — rosszul irták meg kérvényüket, de jól gondoltak — a kért ezimápnézt megadták.

őzv. *Givoltán Jánosné*nek 164 kor. évi nyugdíjat szavaztak meg.

Hatósági átiratok:

Maros-Torda vármegyének a hazai ipar pártolása, Kolozsvár vármegyének a hazai ipar védelme s N.-Várad városának a helységnevekről szóló 1898. évi 10. t. c. végrehajtása tárgyában átküldött átiratait a közgyűlés tudomásul vette.

Több tisztviselőnek szabadság időt adott a közgyűlés, mely után az 5 óraker véget ért.

Hirek.

Tisztelettel kérjük mélyentisztelt előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetési díjjaikat és a hátralékokot kiadóhivatalunkba beküldeni.

Személyi hir. Öméltósága a püspök ur vasárnap este *Hámon* Róbert szentszéki aljegyző kíséretében Székesfehérvárra utazott, s tegnap az elhunyt püspököt ő temette el. Onnan Budapestre és Velenczére megy, csak szeptember első napjaiban tér székhelyére.

Képviselőválasztás. Máramaros megye visói kerületében e hó 9-én nagy szótöbbséggel *Nagy Ferencz* államtitkár választott meg országgyűlési képviselőnek.

Egyházmegyei hírek. *Huszár Flórián* felsődomonyai plébános saját kérelmére okt. 15-től nyugdíjaztatott, az így megürült java-

dalomra aug. végéig terjedő határidővel pályázat van hirdetve. — *Peér* István munkácsi gymn. hitoktató saját kérelmére az egyházmegye kötelékéből elbocsátatott, hogy a premontrei rendbe léphessen. — Püspök ur ő méltósága *Bagossy* Bertalan képezdei tanárt a kir. kath. tanítóképző intézetben a tanulmányi felügyelő teendőivel bizta meg.

Tanárok változása. A nagykarolyi kegyesrendi tnnárikar tagjai közül *Jakab* Gyula Pozsony-Szent-Györgyre, *Priváry* József Lévára, *Vittkó* József Debreczenbe lettek áthelyezve, kiket Nagy-Károlyban *Klaeskö* István *Brach* József és *Niklós* János tanárok váltanak fel.

Eljegyzés. *Nagy* József városi számtiszt a mult vasárnap jegyet váltott *Szentiványi* Károly tekintélyes iparos leányával, *Etelka* kisasszonnyal.

Az alispán fegyelmi ügye. *Nagy* László vármegyei alispán ismeretes fegyelmi ügyében folyó hó 6-án döntött a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányára. A bizottság a fegyelmi vétség alól felmentette az alispánt s a további eljárás abbanhagyását egyhangulag mondotta ki.

Gyászhir. Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Alantirottak ugy a maguk, mint a kiterjedt rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a legjobb fiu, testvér, sógor, nagybátya és rokonnak fogarasi *Képe*ssy Elemér kir. s mérnöknek, Budapesten f. év aug. hó 7-én d. u. 5 óraker, életének 27-ik évében hosszas és kínos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványa Csengerben f. év aug. hó 11-én d. u. 4 óraker fog a rom. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni, az engesztelő szent mise-áldozat pedig f. hó 13-án d. e. 9 óraker fog a Mindenhatónak bemutatni. Csenger, 1900. aug. hó 9-én. Áldás és béke poraira! Őzv. fogarasi *Képe*ssy Gyuláné, szül. oroszfi Fogarassy Anna, mint anyja, Dr. *Képe*ssy Árpád, *Képe*ssy Irén férj. Madarassy Sándorné, Dr. *Képe*ssy László, *Képe*ssy Gyula, mint testvérei. Mezőmadarassy Madarassy Sándor, mint sógora. Ifj. Madarassy László mint unokaöccse. A temetést nagyon sok résztvevő jelenlétében *Polányi* Endre plébános végezte segédlettel, gyászbeszédet pedig az elhuntnak barátja, *Wolkenberg* Alajos dr. tanár tartott.

Tanári kinevezés. A vall. és közokt. miniszter *Pásztor* Istvánt, a budapesti rovtartani állomás adjunctusát a IX. fiz. osztály 2. fokozatába való sorolás mellett a beregszászi állami főgymnasiumhoz rendes tanárnak nevezte ki.

Lelkes ifjuság. Hazánk reményeire, a lelkesedéssel, ambícióval és hazaszeretettel felvértezett egyetemi ifjuságunkra méltán tekinthetünk teljes önértéssel és büszkeséggel. Nemesak az egyetem falai között végzik ők nemes munkájukat, hanem ott találjuk minden országos mozgalomban, hogy megjelenésükkel a nemzeti törekvéseknek nyomatékot adjanak. Az a szép határozat, melyet most a kereszténység kilencszázados évfordulójának megünneplése alkalmából hozott az egyetemi kör, becsületére válik és örök időre szóló érdeme leendő a budapesti magyar ifjuságnak. Kimondotta, hogy az *Esztergomban rendezendő ünnepségeket nemzeti ünnepeknek tartván, azokon részt vesz és küldöttségileg képviselteti magát.* A küldöttség tagjai: *Bóta* Szilárd, *Brázovai* Kálmán, *Korászi* Károly, ifj. *Mihályi* Péter, *Tahy* András, ifj. *Weisz* Konrád. Az általános Egyetemi Segélyegylet elnöke *Zsembey* István szintén bejelentette csatlakozását. A küldöttség tagjai zászló alatt diszmagyarban jelennek meg az ünnepélyeken.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter az ő pályai anyakönyvi kerületbe *Fedóra* István községi bírót anyakönyvezető helyettesé nevezte ki s őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

Áthelyezés. A vall. és közokt. miniszter *Greguss* Ilona tur-terebesi áll. el. isk. tanítónő elhalálózásával megüresedettállásra *Turcsányi* Katalin pályáni (Ung megye) áll. el. isk. tanítónőt helyezte át.

Óriási jégvihar vonult keresztül a mult héten két izben is Beregszász határán. E hó 6-án az ardói és a muzsalyi részen kívül tönkre tette az egész beregszászi hegy-vonalat, esütörtökön pedig a város felett dühöngött s ekkor az ardói hegyet is elpusztította. Tyuktojás nagyságu darabok hullottak alá, melyek a kerti veteményeket, tengerit és egyéb még kint levő terményeket tönkre verték.

kintő, igazságos és következetes, pontos és rendes; szóval egész magatartásával és fellépésével szolgáljon mintaképül tanítványainak. Mert a tanító tetteit senki sem bírálja meg jobban és igazságosabban, mint épen a tanuló.

Órizkedjék attól a veszedelmes és nagyon is elharapódzott rossz szokástól, hogy tanítványainak csuf neveket osztogasson. Mert ezzel az illető gyermekből minden önértéket kiölhet, meg a többiek czéltáblájává teszi. S ha az ily gyermek panaszra jő, tanítója a csufolkodót meg sem büntetheti; mert hisz a csuf nevet ő tőle tanulta el.

Törekedjék arra, hogy előadás alatt tanítványai folyton munkában legyenek s ezáltal figyelmüket annyira lekösse, hogy ne legyen idejük elszórakozni s valami csintalanságon törni a fejüket. Erre nézve dr. *Finánczy* Ernő, mint igen hathatós eszközt, a kérdésekben való tanítást ajánlja: „A kérdés legyen azon eszköz, mely izgatja, nyugtalanítja, szítja a tanuló érdekeltségét és azt a léhaságtól ellenállhatlan erővel eltéríti; az legyen a korbács, mely az alamuszíságot, közönyt, padokon való faricskálást, nevetgélést még félszinre sem engedti.

Szóval ez a tanmód legyen a tanítónak mintegy varázsvesszeje.” Igaz ugyan, hogy még az ily eljárás mellett is lesz az osztályban egy csekély töredék, melyben érdeket kelteni nem lehet, a nagy többség figyelmét azonban mindenesetre le fogjuk kötni.

Lepje meg a tanító gyakrabban óra előtt is tanítványait. Így megismerheti a rendetlenkedőket, a rakoncátlankodás vezetőit, kikkel nyomban atyai szeretettel párosult szigorral lépjen fel.

De a fegyelem föntartására nem elég, ha azt csupán az iskola falain belül teljesítjük. Ki kell annak terjednie a templomra, utcára és játszóhelyekre is. Nagyon rossz véleményt formál magának a tanítóról akár a szülő, akár a közönség, ha látja, hogy a gyermekek az iskolából mint méhraj tódulnak ki s az utcán egymást lökdösve, hajigálva, lármázva rakoncátlankodnak. Ezt a tanítónak túrnie nem szabad, mert ez a fegyelem rovására történik.

A fegyelemtartás általános szabályai közé soroztam másodsorban a jutalmazást és büntetést, mint, melyek nélkül a tanító *Lubrich* szerint olyan, mint a kertész olló nél-

kül. Itt is azonban a tanító gyakorlaton alapuló tapintata és a tanulók egyedisége az irányítói. Legyen a tanító ugy a jutalom, mint a büntetés alkalmazásában takarékos és körültekintő. Mert, ha azokat gyakran, vagy nem a maga helyén és idején alkalmazza, minden értéküket elvesztik s megszoktatják a gyermekeket. Pedig, hogy ennek a megszokásnak milyen romboló ereje van, legyen elég ez az egy példa: Egy angol író beszéli, hogy mikor az iskolában először látta a testi fenyték alkalmazását, az oly megrendítő hatással volt reá, mintha valakit akasztani vittek volna a szemeláttára. De később annyira hozzászokott, hogy egész közömbös volt az iránt is, őt vagy mást ér-e büntetés vagy jutalom. A tanító tehát csak akkor jutalmazzon vagy büntessen, mikor a gyermek már nagyon is megérdemli s minden esetben ugy, hogy ne csak az osztály, de még maga az illető is mog legyen győződve arról, hogy a tanítót részreghajlatlan igazság vezet, belássa mindenki, hogy a jutalom a valóban megérdemelt jószág vagy szorgalomnak jutott, s a kiszabott büntetés valóban nem ártatlanra sujtott le.

A jutalmazás eszközei: megdicséres,

Uj körjegyzőség. A belügyminiszter jóváhagyta a vármegye azon határozatát, hogy Vámfaluban körjegyzőség állíttassék fel. Ennek folytán az avasi 12 község, mely eddig 3 körjegyzőséghez tartozott, új beosztást nyer. A bikszádi körjegyzőséghez Bikszád, Terep és Bujánháza, az avasfelsőfalusihoz Avas-Felsőfalú, Ujfalú és Mózesfalú, a kányaházihoz Kányaháza, Kőszegremete és Lekence, a vámfalusihoz Vámfalu, Turvókonya és Rózsapallag fognak tartozni.

Templomünnepek a vidéken. Mult vasárnapon tartották a hegyi Dónát-kápolnában az évi templomünnepet, melynek alkalmából a szent misét Reiter Endre, erdői segédlelkész végezte, a szentbeszédet pedig Hirly József, erdői plébános mondotta. Ma több helyen van templomünnepe, melyet a 900 éves jubileum alkalmából a szokottnál is nagyobb fényvel ünnepelnek meg. Nagymajtényban Fülkel Béla, főgymn. tanár mondja az ünnepélyes misét és Ekkel Lajos szatmári segédlelkész mond sz. beszédet, Erdődön Fásztusz Elek, főgymn. tanár misézik, Tur-Terebesen pedig Govrik János, esperes plébános misézik és Wolkenberg Alajos dr. theol. tanár mond szentbeszédet. Szt. István napján a székesegyházban a 9 órai ünnepélyes nagy mise után Bagossy Bertalan, képzőint. tanár tartja a szentbeszédet.

200 éves jubileum. A gör. kath. románok Balászfalván e hó 18 án nagy ünnepet ülnek. Kétszázados évfordulóját azon magasztos ténynek, hogy Rómával az egyesülés létrejött. A zsinaton Mihályi Viktor dr. érsek fog elnökelni. Sok nagyfontosságú ügy kerül tárgyalás alá, többek közt a naptáregyesítés kérdése is. A nagyváradi megyét Laurán Ágoston dr. püspöki helynök, Kőváry Tivadar nagyprépost és Brán Felicián nagykárolyi főesperes fogják képviselni.

A vármegye közgyűlése. Vármegyénk törvényhatósága aug. hó 9. és 10-én rendes közgyűlést — az első évnegyedes gyűlést — tartott N.-Károlyban, melyen a bizottsági tagok — tekintve a nagy dologidőt — szép számmal jelentek meg. Hugonnai Béla gróf főispán indítványára egyhangú lelkesedéssel kimondotta a közgyűlés, hogy ő Felségét 70. születésnapja alkalmából hódoló feliratban üdvözlik. Jékely Mór bizottsági tag indítvá-

nyára Darányi földművelésügyi minisztert — tekintettel a vármegyében szerzett bokros érdemeire, szintén feliratban üdvözli a közgyűlés. A napirendnek legfontosabb része a vármegyei pénztárosi és egy szolgabírói állás betöltése volt. Pénztárossá Madarassy Gyulát, szolgabíróvá Rába László ny. főszolgabírót választotta meg a közgyűlés. A főispán ináncsi Papp Kálmán ny. törvényszéki bírót tiszteletbeli főügyészszé nevezte ki.

Beszűntetett szigorlat. Lapunk közelebbi számában megemlékeztünk arról, hogy az utolsó községjegyzői vizsgálat e hó 27. 28 án fog a vármegyénél megtartani. A belügyminiszter most rendeletet küldött a vármegyéhez, melyben kijelenti, hogy a kitzűzött határnapokon csak azon jegyző-jelöltek vizsgázhatnak, kik kérvényüket június hó 23. előtt nyújtották be. Ha ilyen jelöltek nem volnának, úgy az augusztus 27. és 28. napjaira kitzűzött községjegyzői szigorlatot be szűnteti.

Égiháboru, jégverés. Vármegyénk nyugati részében fekvő M.-Szalka, Ó-Pályi, Nagy-Dobos és Olesva községekben rettenetes égiháboru dühöngött e hó 6-án. Legnagyobb volt a vihar ereje Nagy-Dobos és Olesva községekben, hol az orkánzerű szél fákat tördelt ketté, majd gyökerestül kiemelte a földből. A mikor a vihar alábbhagyott, a nevezett községek határaiban olyan jégverés volt, milyenre a legöregebb emberek sem emlékeznek. Az ökölnagyságu jégdarabok a határban levő terményeket mind megsemitették.

A kereszt és gomb feltétel. A jó Isten, ki egyik kezével sujt, a másikkal áld, meghallgatta hűveinek imádságát s megengedte, hogy május 23.án dühöngő tűzvész alkalmával leégett fehér-gyarmati róm. kath. templom hamvaiból és romjaiból lassankint kiemelkedve, sugár tornyával és ragyogó keresztjével szebben és büszkébben törjön s mutasson az Istenhez az ég felé, a honnan jó minden csapás, minden áldás. E tündöklő kereszt feltételei ünnepe folyt le egyszerűen és csendben e hó 7-én délelőtt 10. órakor a róm. kath. hűvek és más vallásuak szép számu részvétele mellett. Az egyszerű ünnepélyt Gáspárdy Rudolf t. kanonok, espereslelkész nyitotta meg, rövid szavakban ecse-

telve az emberek sorsát intéző Istennek kifürkészhetlen és áldó gondviselését, a melynek hatása allatt az elmúlt, megrendítő katasztrófa alkalmával fájdalomtól zokogó hűvek szeméből az öröm ragyogó könnyei csillámlottak elő. Ezután az elmúlt, gyásos és jelen örvendetes eseményt megörökítő, az egyház az ország, az egyházmegye, a hitközség, a közigazgatás ügyeit intéző nagy férfiak, nemkülönben a templomot építő vállalkozók neveit tartalmazó ivre megörökítésül az utókor számára sokan aláírták neveiket s aztán az iv a torony gombjában elhelyeztetett. A gomb és kereszt elhelyezése minden baj nélkül megtörtént, a föltevő ácsmeister lelkes pohárköszöntőt mondott a torony tetejéről, éltetve XIII Leo Ó Szentségét, apostoli királyunkat, nagylelkű, áldozatkész püspökünket, a hitközség nemes szívű és emberbaráti szeretetéről messze tájon ismeretes lelkipásztorát, a hitközség tanácsosait, a vállalkozókat és a munkásokat. Befejező szavai valának: Álljon e ragyogó kereszt a mostoha idő és természet minden viszontagságai közt, dacolva minden vésszel, viharral, Jézus igaz hűveinek öröme, ellenségeinek megszegyénítésére, hirdetve a hatalmas Isten dicsőségét és sziklára épült egyházának megdönthetelenségét az elmuló századokon át az idők végeig! Ezután a közönség lelkes éljenzés közben eltávozott. Délben a vendégszerető kanonok-esperes ur a vállalkozókat és munkásokat gazdagon megvendégelte.

Dónát-húcsunk az idén a Szatmárhegyre joggal korszakalkotónak tekinthető. Hisz ez volt az első ilyen nagyobb szabású kiránduló alkalom a Szatmárhegyre vivő vasut megnyitása óta. Joggal is kíváncsi lehetett mindenki, hogy milyen tömeget hoz föl a vasut, s hogy fogja ezt a nagy forgalmat a mi kis viczinálisunk győzni. Készült is hozzá erősen. Már a mult héten megjelentek hirdetésményei, hogy 15 vonatot fog e napon járatni. Meg is felelt neki emberül. Több mint 2200 utasa volt s ha az előtte való nap nem lett volna esős, ki tudja, mennyivel többen lettek volna. S e rengeteg tömeg baj nélkül ért ki, baj nélkül jött vissza, az utolsó vonatnál befelé már meg se teltek a kocsik. Csak nagy köszönettel tartozunk e vasut tervezőinek, hogy a vasutintéző hatóságát

példányképül állítás, a hátsó padokból előre ültetés, iskolai tisztségekre — pl. vigyázóság stb. — való felhatalmazás. Nagyon vigyázzon azonban a tanító, nehogy ezek gyakori vagy helytelen alkalmazásával a gyermekekben a dicsvágyat, a haszonlesést a tulságig kifejleszsze. Azért nem szabad a jutalmat csupa kegyből, önkényből ajándékkép osztogatni, mert akkor elveszti vonzerejét s czélt tévesztünk vele.

Kiváló és a legapróbb lelkiismereteségig menő tapintatot kíván azonban főleg a büntetések alkalmazása; mert mint Eötvös mondja: „Gyermekeknel és ifjakkal a meg nem érdemelt dicséret is többnyire jobb hatást tesz a meg nem érdemelt dorgálásnál, mely e korban a szilárdabb egyéniségeket csak elkeseríti, a gyengébbeket pedig önbizalmuktól fosztja meg.“

Igaz, hogy az apróbb hibák elnézése, semmibevevése sehol sem boszulja meg magát inkább, mint az iskolában, de azért a tanító a büntetést csak ott használja, ahol a szelidebb eszközökkel már czélt nem érhet. Törekedjék azonban helyes nevelve-oktatás által a büntetéseket lehetőleg elkerülhetőkké tenni; s ha mégis büntetni kell, tartson a

büntetések nemeinél fokozatot. Az első fokon pl. alkalmazza a néma-, a másodikon a szóbeli- és csak a harmadik fokon a megszegyénítő büntetést. Az első alkalmazhatja azonnal, még a második és harmadikat, amennyiben velük az előadás folyamát is meg kellene zavarnunk, mindig az óra után.

Néma büntetések lehetnek: komoly pillantás, rosztaló tekintet, ujjal való fenyegetés, gyenge ütés az asztalra, rövid szünet oktatás vagy feleltetés közben.

Szóbeli büntetések: barátságos megintés, szelid dorgálás, rövid szemrehányás, szigorú feddés.

Megszegyénítők: felállítás a padban, kiállítás, az első padokból a hátsókba vagy különültetés, kitérdeltetés rövid időre, s végre testi fenyték.

Sokan vannak, kik a térdeltetést valás ellenesnek és az egészségre károsnak tartják, mert, mint mondják, a gyermek izmait megerőlteti. Ugy, de hát ne menjük vele a tulságba, tartson az csak rövid ideig. Vallásellenes meg éppen nem lehet; mert igaz ugyan, hogy „a térdeltetés megaláztatás, mondja Lubrich; de hát mikor imádko-

zunk, nem azért térdelünk-e, hogy magunkat Isten előtt megalázzuk, mivel érezzük bűnös voltunkat?“

Nagyobb és fontosabb aggályaink merülhetnek fel már a testi büntetés alkalmazásánál. Sokféle is erre vonatkozólag a nézet egyének és országok szerint. Az általános megállapodás pedig az, hogy elvben elvetendő a vessző, az iskolai törvények el is tiltják; de a gyakorlatban bizony még is csak nélkülözhetlen fenytő eszköz. Niemayer szerint is: „szükség esetén nem árthat a gyermeknek a testi fenyték, hogy így a jövő rosztal megelőzzük és a gyermek erőnyilatkozatainak oly irányt adjunk, melyet azoknak egész jövőjökben meg kell tartaniok, ha önmagukat szétrombolni nem akarják.“ Csak hogy természetesen oly ritkán kell vele élnünk, mint a gyógyításban a méreggel, a legvégső esetben és csak oly gyermeknél, ki már azt odahaza is megkapta, vagy a kinél a büntetések minden nemét kipróbáltuk eredmény nélkül. De még ez esetben is úgy itt, mint a büntetések kiszabásánál általában irányítsanak bennünket Gyertyánffy következő szavai: „Óvakodjunk növendékeinkkel szemben a rögtöni biráskodástól.“

városunknak megszerezték; lám Nagybanára, a mely még is csak szebb hely, senkise rándulhat ki, olyan rossz oda a menetrend; pedig a bányai hegyvidék ugyancsak vonzó; de hát nincs a ki közvetlen intézkedik. Gondoljuk csak meg, hogy egy napra annyi vonatszapor-tást remélhettünk volna-e, ha vasutunk véletlenül állami kezelésben lenne.

Nántün e hó 11-én alig 3 percig tartó kis felhőszakadással — oly jégeső hullott alá, milyenre még a legidősebb emberek sem emlékeznek; a diónagyságu jég a mi még tönkretétel volt — elverte; sűrű esett s néhány pillanat alatt a föld fehérré és zölddé lett. Fehérré a jégtől, zölddé a fák levert leveleitől; mit mondjak a szőlők-ről? A május 12-iki fagy után még vártunk egy kis szüretet, most füstbe ment minden reményünk; a szőlőkben csak a karókat s csupasz venyigéket láthatni, — fűrt, levél, — minden a földön hever; e héten akartunk másodszer kénporozni lisztharmat ellen — most már nem tudom — érdemes-e a rézkénport vesztegetni; vagy tartsuk jövőre? De nemcsak a terményekben tett kárt a jég, hanem az ablakokat is alaposan megviselte, melyekre a nagy szél a jeget terelte; a templom ablakain kívül legjobban megviselte az erdészlak gyönyörűen üvegezett tornáczát, hol mintegy 66 tábla hult csörömpölve alá. Sajátságos, hogy 20 év alatt mindig augusztusban volt a számottevő jégeső Nántün; 1884. aug. 7-én, 1896. aug. 5-én és most is aug. 11-én. Az én szőlőimben a fagy és jégeső által okozott károk ez évben ugy 1400 forintra tehetők. Makutz Bálint.

A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 8-án igazgató választmányi ülést tartott. A fontosabb határozatok a következők: A földmívelési miniszter urnak az agrár érdekek védelmezéséért feliratilag köszönetét fejezi ki. A lóverseny határidejét szeptember 30-ára tűzte. Szatmári amerikai szőlőtelepnek területe feletti jogviszony szabályozása érdekében szatmárnémeti szab. kir. várossal kötendő szerződés propositióját jóváhagyta. A sertésvész elfojtására kiadott miniszteri rendelet végrehajtásának ellenőrzésére a vármegyei alispánhoz javaslatot szerkesztett, s elhatározta, hogy ezt másolatban az összes

Igaz, hogy ez biz egy kissé nehéz és a tanítónak nagy lelkierőre van szüksége, hogy a rendetlenkedőket meg ne büntesse. De jusson eszünkbe ilyenkor mindig Eötvös intelve: „Aki az embereket oktatni akarja, aki felettük uralkodni kíván, az győzze le előbb önmagát, uralkodjék előbb önmagán.”

Ennél az önuralomnál semmivel sem kevésbé fontos dolog az, hogy a tanító mindig és minden tetteiben következetes maradjon; ne büntesse ma, amit tegnap észre sem vett, vagy talán meg is mosolygott. Mert ugy eljárását nem igazságszolgáltatásnak, hanem önkénynek fogja tartani a tanuló.

Azt hiszem, ezekben, amennyiben a kitűzött keret megengedte, sikerült nagyjában az iskolai fegyelmertartásra vonatkozó azon általános szabályokat körvonaloznom, melyeknek öntudatos és szándékos felhasználásával növendékeinkből a rosszra való hajlandóságot kiirthatjuk és őket sz erkölcsi jóra és szorgalomra buzdíthatjuk.

gazdasági Egyesületeknek megküldi. Szeptember 18-án tartandó tenyész-állat díjazás rendezésére bizottságot küldött ki. A földmívelésügyi miniszter urtól a szőlőtelep és esikőlegelő fentartására kért segílyt ismételtén kérélmézi stb.

Iskolai értesítés. A beiratások a helybeli róm. kath. fiu-népiskolában a 1900—1901. tanévre szeptember 1., 3., 4. és 5. én történnék d. 8 órától 11 és fél óráig. Felhivatnak a szülők és gyámok, hogy az iskolaköteles gyermekeiket ezen idő alatt irassák be, mert ezentul csak igen fontos okok alapján vehetők fel a növendékek s az 1868. népoktatási törvény 4. § a értelmében még meg is bírságotlatnak a késedelmező szülők. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 6-án leend s az nap délután kezdetét veszi a rendes tanítás. A vallás és közoktatási m. kir. miniszter ur 1878. márczius hó 31-én 7180. szám alatt kelt leiratában tudatja, hogy csak azok tekinthetők tanköteleseknek, kik 6-ik életévüket a polgári év szeptember haváig betöltik. Ugyanazért minden, az első osztályba beírandó tanulóól megkivántatik, hogy életkorát születési bizonylattal igazolja. E születési igazolvány a plebániái hivatalban kívánatra díjmentesen állítatik ki. Beiratási díjul minden r. kath. növendék 4 korona 30 fillért, más vallásuak és a vidéki szülők gyermekei 8 korona 30 fillért fizetnek. Szegényebb sorsu szülők gyermekeit az iskola igazgatója a beiratási díj fizetése alul felmentheti. A 30 fillér díjat azonban az ilyeneknek is meg kell fizetniök. Az idegen iskolából jött tanulóknak végzett tanulmányaikról bizonyítványt kell felmutatniök, deha tantestületnek ez íránt esetleg kételye volna, a miniszteri utasítás 50. szakasza értelmében felvételi vizsgálatnak kell magokat alávetniök. A javító-és magánvizsgálatok a beírás tartalma alatt fognak megtartatni. Szatmár, 1900. évi augusztus hó 14. Az igazgatóság.

A nagykarolyi róm. kath. templom, mely az építészet egyik műremeke, e hó 5-én érte el felszenteltetésének 122. évfordulóját.

Ez is érdekes. Alsó-Domolya temetőjélt az utóbbi napok éjjelein valóságos ostromzár alá vették a község tótajku lakosai. Felfegyverkezve lestek egész éjjeleken át, 6k

tudják, hogy mit. A dolog históriája az, hogy utóbbi hetekben sok szarvasmarha elhullott, s a nép kezdett kétségbeesni és tanakodni, hogy mit is kelljen itt cselekedni. Áthivattak a szomszéd Korumlyáról egy atyafit, aki jósló hírében áll a vidéken. Ez aztán kisütötte, hogy egy két év előtt elhalt öreg asszonynak és egy négy éves fiúcskának haza járó lelke rontja meg a teheneket. Nem is kellett egyéb. Uevezu neki, kapára, kaszára, — agyon kell verni a vén boszorkányt, ha nem hótt még meg jól. Az a legérdedekesebb a dologban, hogy a vén kuruzslónak még meg is kenték a markát 40 forinttal az okos tanácsért.

Irodalmi jelentés. Megjelent a következő munka: Flavius József ó-kori héber történetírónak, a galilaeai zsidó hadak főparancsnokának, *A zsidó háborúról és Jeruzsálemnek Titus caesar által ostrommal történt bevételéről* írt hét könyve. Latinból fordította és kiadta Dr. Istóczy Győző. Flavius Józsefnek ezen, a legújabb korban feltűnő módon elhanyagolt remekműve, a mely ma, tizennyolcz évszázad elforgása után se vesztett érdekességéből semmitse és még ma is aktuális jelentőségű, — nem hiányozhatik egy könyvtárból, könyvszekrényből és könyvtartó-álványról sem. A harminczkét nyomtatott ivre és több mint ötszáz lapra terjedő egész munkának az ára hét korona. Postán küldve 56 fillér posta, költséggel több. Kapható, illetve megrendelhető a fentnevezett fordító kiadónál, (Budapest, X., Tisztviselő-telep, Család-utca 30 sz.) és minden könyvkereskedésben.

Lóverseny. A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület által Szatmáron rendezendő lóverseny Szeptember 16-áról a katonai hadgyakorlatok miatt Szeptember 30-ára halasztatott el.

A jégverés elpusztította Karaszló és Ilonok-Ujfalu községek határait, a zabtermés és a malé is teljesen tönkre ment. A nép a legnagyobb inségnek néz elé, ha a kormány és a társadalom segítségére nem siet.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MESZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybelli
megrendelések
hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.

	frt	kr
1 ko. I. Marha hus	52	
„ „ Sertés „	48	
„ „ Borju „	56	
„ „ Bárány „	—	
„ „ Juh „	—	
„ „ Friss hájolvasztani	56	
„ „ „ szalona „	52	
„ „ „ bőr nélkü	56	
„ „ Friss kolbász bors.	100	pár Virsli tormás
„ „ fok. czitr.	60	100 pár frankfurti
„ „ Friss zsír	60	100 drb. Salvaládó

Kolbász áruk.

1 ko. Szalámi	180
„ „ füst. magyar kolb.	80

	frt	kr
1 ko. debreczeni páros	80	
„ „ Lengyel kolbász	76	
„ „ Sonka kolbász	80	
„ „ krakói	80	
„ „ Krinolin „	80	
„ „ Parizer „	80	
„ „ Máj sajt	80	
„ „ Disznófej sajt	64	
100 pár Virsli tormás	4	
100 pár frankfurti	8	
100 drb. Salvaládó	4	

Füstölt áruk.

1 ko. Sonka páczolt	1	
---------------------	---	--

	frt	kr
1 ko. Sonka csont nélkü	1	10
„ „ „ kifőve	2	—
„ „ Császár hus bőrrel	80	
„ „ Karaj bőr nélkü	80	
„ „ Lapoczka és oldal	64	
1 ko. Páczolt nyelv	1	—
1 drb. Sertés nyelv	20	
1 ko. Tepertő	60	

Szalonák.

100 ko. Fehér szalona	48	
1 ko. Paprikás stráf	72	
„ „ Kolozsvári szelet	80	
„ „ Füstölt szalona	64	

Tisztelettel

Bölönyi László.

Termény árak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza — — —	6	70	6	80
Kétszeres — — —	5	10	5	20
Rozs — — —	5	—	5	10
Árpa — — —	4	50	4	60
Zab — — —	4	80	4	90
Tengeri — — —	6	20	6	30
Kása — — —	10	50	10	60
Fehér paszuly — — —	6	—	—	—
Tarka „ — — —	5	—	—	—
Szilva — — —	18	—	—	—
„ füstölt — — —	—	—	—	—
Repeze — — —	11	—	—	—
Krumpli zsákja — — —	1	50	1	60
Szalonna — — —	—	—	—	—

Milleniumi kitüntetés!

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki becses megrendelőimnek, ugyszintén a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben, jó hírnévnek örvendő.

czipész műhelyemet

és üzletemet f. hó augusztus 1-től a

Vigadó épületébe

(Kölesy-utca) helyeztem át.

Főtörekvésem mint eddig, ugyezentul is azleend, hogy a legmagasabb igényeknek — pontos idő és szolid árak betartása mellett — megfeleljek.

A n. e. közönség további szives pártfogását kérve, maradtam szolgálataira kész

tisztelettel
Glózer János
czipész.

Milleniumi kitüntetés!

**M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:**

A KRISTÁLY

SZTLVKACSFÜRDŐI
HEGYFORRÁS
MAGNETISZTA
BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Szatmáron: Glück J., Mertz István, Kaufmann Dávid, Koos Kálmán, Bartha Ferencz, Rácz István, Rooz Szilárd és Molnár Mihály urak üzletében kaphatók.

Elvállalok épület-üvegezéseket.

GYÖRY KÁROLY

**ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE
SZATMÁR, DEÁKTÉR.**

Jelen idényre ajánlom egész új mintájú porcellán és angol fajans étkező, kávé, teás, és ozsonnás készleteimet, melyekből **rendkívül nagy raktárt tartok.** Továbbá ajánlok: Magyar, Cseh, Francia ivókészleteket. Berdorfi, Alpaca és cinacél evőeszközöket, **konyha berendezési** czikkeket, egész finom olaj nyomatu genre és szent képeket, sok más használati és dísz tárgyat, melyekből állandóan nagy raktárt tartok.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását

kész szolgálattal

Györy Károly.

Kész ablakok minden nagyságban.

Törvényesen hitelesített üvegek és poharak.

Képek-keretezések igen olcsó árban.

A t. építő háztulajdonos urak

szives figyelmébe ajánlom **Kazinczy-
utczán a kath. gymn. mellett** levő

cserépkályha

üzletemet,

ahol azt az őszi idény alkalmából a
a legjobb gyártmányu,

kitűnő tűzálló-anyagból készült cserépkályhák,
kandallók és

takarék-tűzhelyekkel

dus választékban láttam el, melyeket

legolcsóbb árban

árusítok, ugyszintén az e szakba vágó javításokat és kályha átrakásokat mérsékelt árban eszközölöm.

Szives pártfogást kérve maradok

Tisztelettel:

BLATNITZKY ISTVÁN,

kályhás-mester.

Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat, lakodalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemű rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„PÁZMÁNY-SAJTÓ“

könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: egyházi, iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel

a

„HETI SZEMLE“,

Szatmármegye legelterjedtebb s egyedüli politikai hetilapja.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntetve

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1900-ik nyári és őszi idényre

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

➔ Egyházi szerek ➔

végleges megrendelés után olcsón szállítatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

BEER SÁMUEL

ASZFALT, MŰKŐ és CZEMENTÁRU GYÁROS.

※ SZATMÁR, ※

REFORMÁTUS GYM. MELLETT.

Ajánlja I. a **czementlapjait**, minden szín és nagyságban, elvállal **csatornázásokat, aszfalt, granitt, Teroszó és betton burkolásokat. Templomok, iskolák, folyósók, konyhák, és járdák burkolásait.** Továbbá mindennemű czement áruk készítését a legjutányosabb árakban. **Nedves falak aszpalttali szárazzá tételéért**, valamint az általam készített összes munkákért **felelőséget** vállalok.

==== Költségvetések és rajzok díjtalanul küldetnek. ====

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyülése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásáért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

==== Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25. ====